

5/6). Humózní plně vyvločkovaná základní hmota je silně vápnitá (v přívodních drahách hojně kalcitové jehličky), biogenní činnost nevýrazná (nečetné exkrementy roupic), skladba je nevyhraněná, z volných prostorů jsou nejhojnější pukliny a trhliny; půda byla nepatrně pseudoglejová a obohacena alochtonní složkou (velká zrna křemene a plagioklasů, četné úlomky granodioritu).

Tato půda byla překryta spráší, která je pedogeneticky uzavřena holocenní degradovanou černozemí.

Stratigrafické zhodnocení

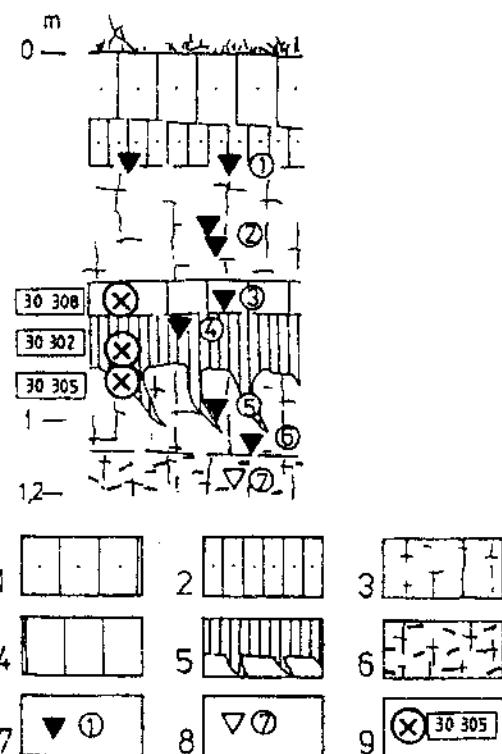
Braunlehmové půdy se v našich podmínkách napsledy tvořily v nejmladším teplém období uvnitř mindelského glaciálu (střední pleistocén). Proto oba zde zastoupené hnědě ozemněné braunlemy odpovídají pedokomplexu VII, příp. mohou být ještě starší.

Následoval intenzivní sedimentační a zejména odnosný neklid, který se odrazil v četných hiátech, takže se zde půdní komplexy VI-II nedochovaly.

Nejmladšímu půdnímu komplexu zde odpovídají dvě slabě vyvinuté půdy, z nichž spodní lze označit jako arktickou hnědozem, svrchní jako pararendzinu. Jde o dvě geneticky samostatné půdy, neboť spodní z nich byla v celé své mocnosti vystavena pronikavým mrázovým účinkům, zatímco svrchní se vyvinula až z následujícího mlékkého sprášového pokryvu a nebyla před svým překrytím nejmladší spráší výrazněji periglaciálně porušena.

Literatura

- Oliva, M. (1993): Zahájení výzkumu paleolitu lokality Vedrovice Ia (okres Znojmo). – Acta Mus. Moravia, Sci. Soc., 78, 11–22, Brno.

Obr. 2. Archeologický výkop Vedrovice Ia - skica

1 - recentní půdní horizont A; 2 - recentní půdní horizont (B); 3 - spráš; 4. 5 - fosilní půdy; 6 - spráš s úlomky hornin; 7 - artefakty aurignacie; 8 - artefakty středního paleolitu (I poloha); 9 - vzorky na mikromorfologii půd s číslem výbrusu

¹Český geologický ústav, Klárov 3/131, 118 21 Praha 1

²Moravské zemské muzeum, Zelný trh 6, 659 37 Brno

³Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Albertov 6, 128 43 Praha 2

Neogenní sedimenty a holocenní půdy u Jezeřan-Maršovic

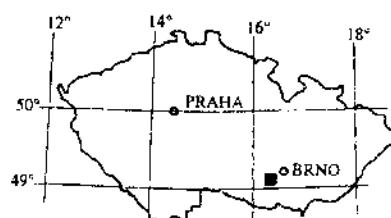
Neogene sediments and Holocene soils near Jezeřany-Maršovice

PAVEL HAVLÍČEK¹ · PETR NERUDA² · MARTIN OLIVA² · LIBUŠE SMOLÍKOVÁ³

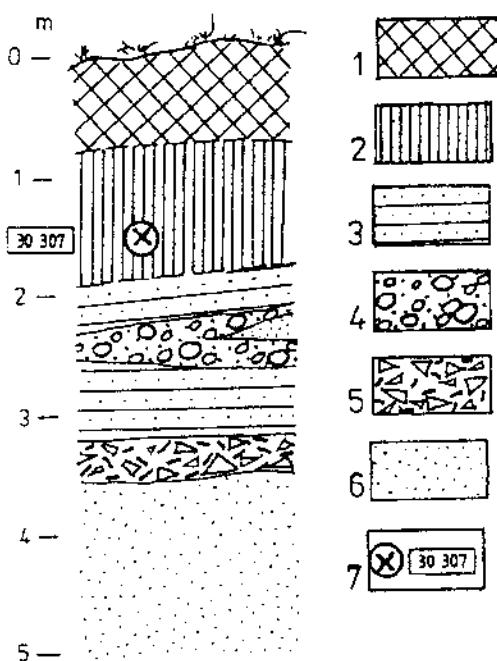
(24-34 Ivančice)

Tertiary, Archaeology, Soil micromorphology

Západně od Jezeřan-Maršovic byly v Krumlovském lese objeveny těžní jámy patrně na těžbu valounů rohovců ze štěrků otnang-eggenburgského stáří, ležící zde patrně jako relikt na nerovném povrchu granodioritu brněnského masivu. V jedné z nich byla pracovníky Moravského zemského muzea vyhloubena kopaná sonda (viz obr. 1). Pod 1 m odvalového antropogenního materiálu, uloženého nejspíše v době těžby rohovců (doba únětická, ca 1800 př. n. l.), je asi 80 cm mocná hnědá, humózní, s úlomky křemene a hornin včetně valounků rohovců pseudoglejová půda. Horizont gB (10 YR 5/6); dominantním znakem plně vyvločkované základní matrice je její barevné mozaikování: hnědě rzivé partie těsné skladby tvořené hydraty kysliční-

ků Fe³⁺ plynule přecházejí do partií šedých, které jsou o uvedené sloučeniny ochuzeny a mají vyšší podíl vnitřních pórů. Ostatní prostory jsou reprezentovány puklinami a trhlinami neostřých stěn a nepravidelného průběhu. V této mramorované půdní hmotě se vyskytují hojně pseudoglejové konkrece nepravidelně paprsčitého omezení a zejména vysoký podíl půdního (mikro) skeletu; je tvořen velkými zrny křemene a úlomky křemenců a jiných

Obr. 1. Kopaná sonda MZM Brno KL III-1-1 Krumlovský les
 1 – odval, navážka; 2 – horizont gB pseudoglejové půdy; 3 – zvrstvené písksy; 4 – štérky s rohovci s černou patinou; 5 – hrubé sutě; 6 – písksy; 7 – vzorky na mikromorfologii půd s číslem výběru

krystalinických hornin, a to jak ve formě valounků, tak v různém stupni opracovaných úlomků.

Pozn.: V rozložených zbytcích kořenů jsou v hromádkách hojně nakupeny červeně zbarvené, drobné a ostrohranné koprogenní elementy roztočů (*?Phiracaridae*).

Genetické zhodnocení: horizont gB pseudoglejové půdy.

Její tvorba byla nejspíše ukončena před dobou úněticou, tj. v epiatlantiku (střední holocén). V podloží jsou do minimálně 5 m rezavě hnědé až šedohnědé jílovité písksy a štérky s rohovci s černou patinou, místy s polohami hrubé sutě.

Literatura

- Oliva, M. (1996): Prehistoric exploitation and utilization of the Krumlovský les hornstone. – Paleolithic in the Middle Danube Region, 49–66, Archeol. úst. Brno.
 – (v tisku): Prehistoric chert extraction and distribution in the Krumlovský les Area (Southern Moravia). – Archaeologia Polona.

¹Český geologický ústav, Klárov 3/131, 118 21 Praha 1

²Moravské zemské muzeum, Zelný trh 6, 659 37 Brno

³Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Albertov 6, 128 43 Praha 2

Výzkum kvartérních sedimentů a půd mezi Kobylím a Terezínem (Velký vrch)

Investigation of the Quaternary sediments and soils between Kobylí and Terezín villages (Velký vrch)

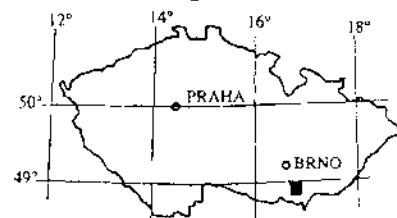
PAVEL HAVLÍČEK¹ - LÍBUŠE SMOLÍKOVÁ²

(34-21 Hustopeče)

Quaternary, Colluvial deposits, Soil micromorphology

Na sz. svahu Velkého vrchu (= Kobylské skály k. 264), budovaného sedimenty ždánické jednotky – podmenilito-vého souvrství (svrchní křída až spodní oligocén), je dodnes patrný 2–3 m vysoký profil v opuštěném lomu. Ve spodní části jsou šedohnědé svahové sedimenty s četnými úlomky pískovců a slepenců s 30–40 cm mocným, po-hřbeným, sytě šedohnědým, humózním půdním horizontem v nadloží. Ten je překryt po svahu zvrstvenými písksy a úlomky podložních pískovců, patrně antropogenního původu (odval při těžbě?).

Mikromorfologický výzkum ukázal, že základní hmota popsané půdy je sytě šedohnědá (10 YR 3/1), silně humózní (forma humusu je mul, místy až na přechod k an-

mooru) a plně vyvločkovaná. Skladba je segregátová, půdní hmota je soustředěna v polyedrech a subpolyedrech. Řídce zastoupené agregáty odpovídají fosilním koprogenním elemenům žížal (*Lumbricidae*). Podíl zrnitostně ne-vytříděného mikroskeletu je vysoký. Dominují v něm zrna křemene, řidčeji jsou zastoupeny navátralé plagioklasy, biotit, ortoklas a silně rozložené zaoblené úlomky krystalinických hornin. Některé z těchto složek jsou úzce lemovány černými sloučeninami Mn. V půdní matrici se vyskytují i drobné braunlichmové konkrece. Volné prostory jsou reprezentovány jednak ostře lomenými puklinami a